

Latinský jazyk

Pracovní listy na výučbu základů latinčiny

Názov: Latinský jazyk. Pracovné listy na výučbu základov latinčiny

Autori:

Nicol Sipekiová

Katarína Karabová

Jozef Kordoš

Lenka Fišerová

Trnavská univerzita v Trnave, Filozofická fakulta, Katedra klasických jazykov

© Nicol Sipekiová, Katarína Karabová, Jozef Kordoš, Lenka Fišerová

ISBN 978-80-568-0191-8

Kód EAN 9788056801918

Úvod

Tento súbor pracovných listov, ktorý vznikol v rámci projektu KEGA č. 014TTU-4/2016 *Inovatívne formy vzdelávania vo výučbe latinčiny na stredných školách*, ponúka inovatívny didaktický materiál, slúžiaci predovšetkým na precvičenie a upevnenie poznatkov z latinského jazyka.

Materiál je určený primárne žiakom gymnázií a stredných škôl, ale dobre sa dá aplikovať aj v univerzitnom vzdelávaní pri štúdiu základov latinského jazyka. Pracovné listy sú vypracované tak, že čerpajú a obsahovo korešpondujú s prvými 19 lekciami učebnice latinského jazyka od Júliusa Špaňára a Emanuela Kettnera *Latinčina pre gymnázia* (SPN, 2006), ktorá bola Ministerstvom školstva a kultúry SR uznaná ako učebnica pre 1. až 3. ročník stredných všeobecnevzdelávacích škôl. V tomto zmysle pracovné listy v rovine gramatickej i lexikálnej zodpovedajú jazykovej látke lekcí 1 až 19 uvedenej učebnice.

Každý pracovný list je zostavený tým spôsobom, že v prvej časti obsahuje stručný, heslovite koncipovaný gramatický sumár danej témy, ktorý zachytáva najdôležitejšie gramatické informácie pre rýchlu a spoľahlivú orientáciu študenta v precvičovanej látke. Druhú časť tvoria rôzne typy úloh a cvičení, pomocou ktorých si môže študent precvičiť a fixovať nadobudnuté poznatky. Pracovné listy sa dajú didakticky vhodne a efektívne využiť tak pri individuálnom štúdiu jednotlivca, ako aj pri spoločných aktivitách žiakov na vyučovacej hodine. V oboch prípadoch ich využitie vedie k optimalizácii a popularizácii výučby latinského jazyka, čomu výrazne napomáha aj atraktívna formálna stránka pracovných listov a jednoduchý prístup k nim.

Kolektív autorov

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 1. lekcia

Téma: I. konjugácia

indikatív prézenta

akt.

sg.

1.	laud	ō	chválím
2.	laud	ās	chválíš
3.	laud	at	chválí

pl.

1.	laud	āmus	chválíme
2.	laud	ātis	chválíte
3.	laud	ant	chvália

pas.

sg.

1.	laud	or	som chválený/á/é
2.	laud	āris	si chválený/á/é
3.	laud	ātur	je chválený/á/é

pl.

1.	laud	āmur	sme chválení/é
2.	laud	āminī	ste chválení/é
3.	laud	antur	sú chválení/é

imperatív

sg.

2. laud ā

chvál'!

pl.

2. laud ā te chvál'ite!

infinitív prézenta aktíva

laud ā re chváliť

infinitív prézenta pasíva

laud ā rī byť chválený/á/é

1. Doplňte chýbajúce slovesné tvary:

vocō	vocās		vocāmus	vocātis	
	narrās	narrat			narrant
spērō		spērat		spērātis	
	salūtāris			salūtāminī	salūtantur

2. Preložte:

● **Vocā!** →

● **Cūr properāmus?** →

● **Cantantur.** →

● **Spērāte!** →

● **Nōn properā!** →

● **Male labōrātis.** →

● **Salutant.** →

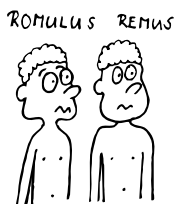
Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 1. lekcia

Téma: I. konjugácia

3. Vyplňte tabuľku:

ind. prés. akt. 1. os. sg.	ind. prés. akt. 3. os. sg.	ind. prés. pas. 3. os. pl.	inf. prés. akt.	imp. 2. os. sg.
	salūtāt			
		ēducantur		
labōrō				
			laudāre	cantā!
	narrāt			

4. Zmeňte vety do opačného čísla:

.....

.....

.....

.....

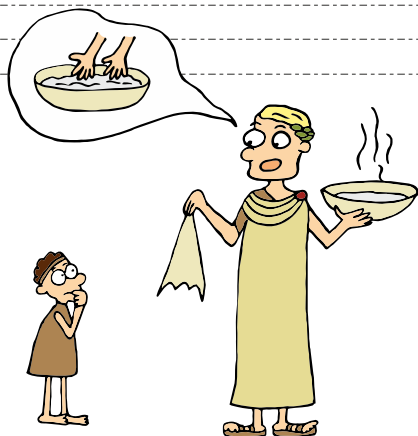
.....

.....

.....

.....

**Laudāmus, sed nōn salūtāmus.
Narrāt et cantāt.
Bene ēducantur.**

5. Zmeňte vety do opačného rodu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Všímajte si podobnosti medzi latinčinou a slovenčinou. Určite slovesá, z ktorých by ste slovenské výrazy odvodili:

salutovať

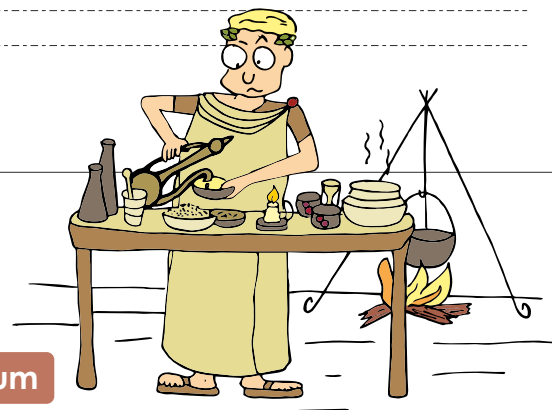
laudácia

edukácia

narratívny

vokatív

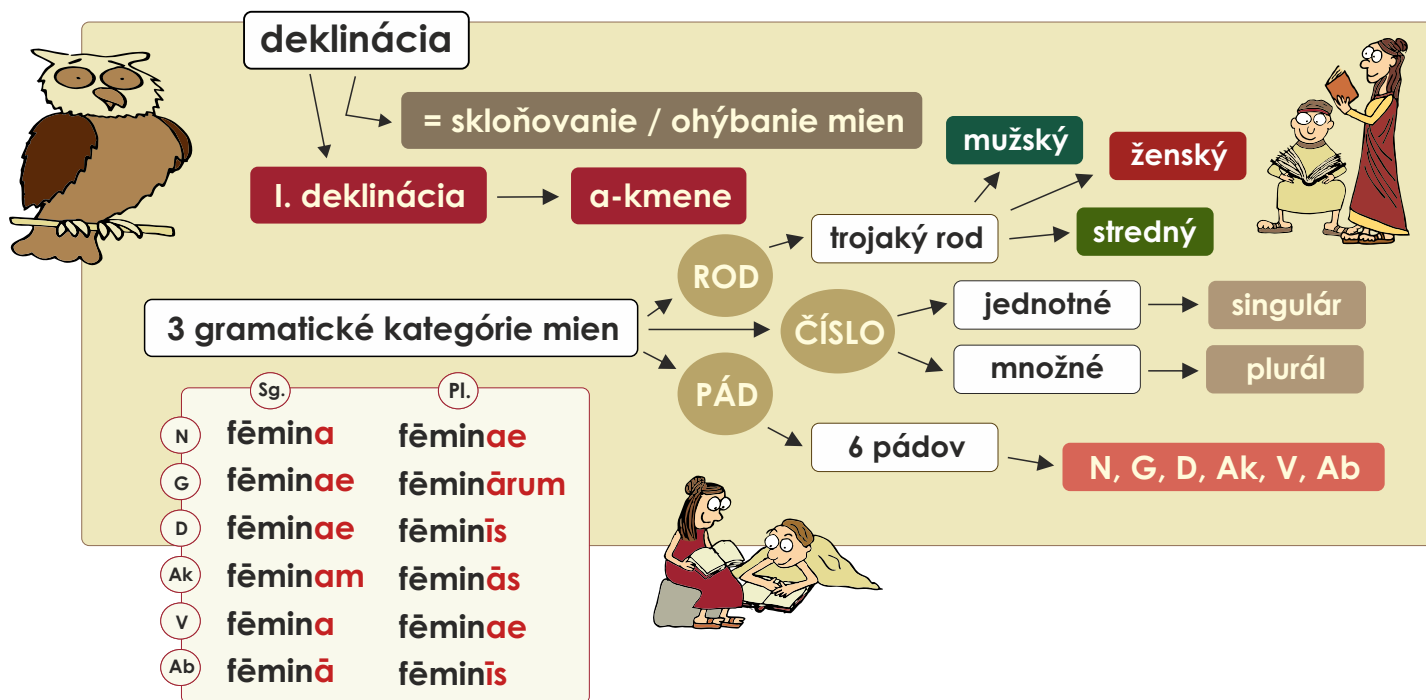
laboratórium

Pracovný list 1/2

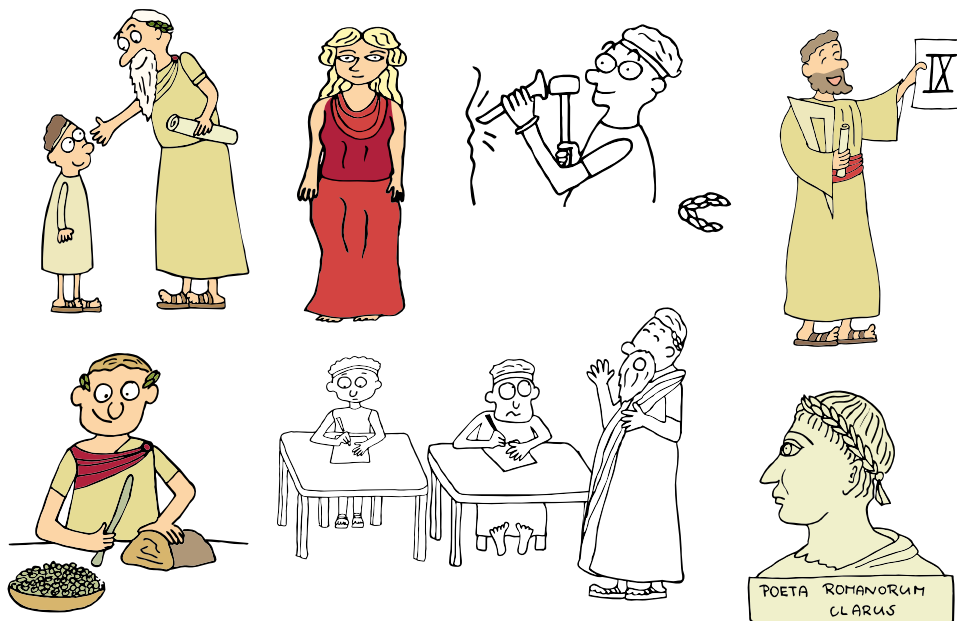
Predmet: Latinský jazyk, 2. lekcia

Téma: I. deklinácia

1. Určte gramatické kategórie nasledujúcich tvarov. Ktoré z nich nie sú podstatné mená?

puellam	
scholās	
magistrae	
laudās	
parā	
poetārum	
labōrātis	
agricolā	

2. Skloňujte podstatné mená z predchádzajúcej úlohy:

Sg.

Pl.

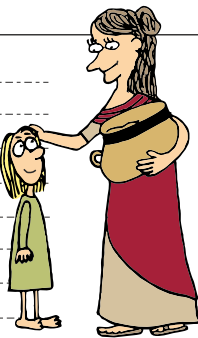
Pracovní list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 2. lekcia

Téma: I. deklinácia

3. Tvorte z aktívnych konštrukcií pasívne a naopak:

- a) Fēmina puellam laudat.
- b) Poetae magistrā salūtant.
- c) Patria a poetīs laudātur.
- d) Incolae ā magistrā educantur.

4. Preved'te výrazy do opačného čísla:

puellae

incolārum

glōriam

cantant

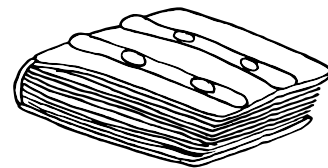
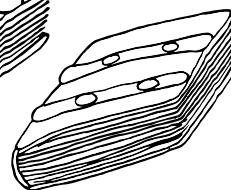
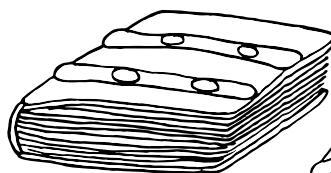
poetīs

agricolārum

salūtā

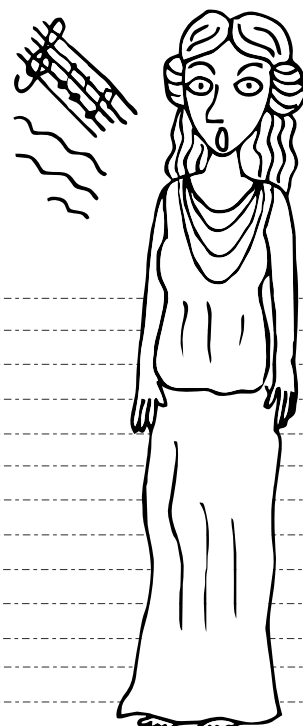
magistrīs

patria

5. Preložte do latinčiny:

- Dievčatá, pracujte v školách!
- Básnik chváli usilovnosť roľníkov.
- Učiteľka spieva o básnikovi.
- Roľníci sa neponáhľajú do školy.
- Vo vlasti roľníkov sa nevychováva básnik.
- Žena básnika nechváli básnika.

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk

Téma: II.deklinácia

Maskulína				Neutrá			
N/sg	-us	-(e)r		N/sg	-um		
G/sg		-ī	=	G/sg	-ī	+	
	M				N		

	Sg.	Pl.	Sg.	Pl.
N	domin <u>us</u>	domin <u>ī</u>	verb <u>um</u>	verb <u>a</u>
G	domin <u>ī</u>	domin <u>ōrum</u>	verb <u>ī</u>	verb <u>ōrum</u>
D	domin <u>ō</u>	domin <u>īs</u>	verb <u>ō</u>	verb <u>īs</u>
Ak	domin <u>um</u>	domin <u>ōs</u>	verb <u>um</u>	verb <u>a</u>
V	domin <u>e</u>	domin <u>ī</u>	verb <u>um</u>	verb <u>a</u>
Ab	domin <u>ō</u>	domin <u>īs</u>	verb <u>ō</u>	verb <u>īs</u>

pri neutrách vždy platí

N = A = V v pl. -a

1. Preložte všetky substantíva do slovenčiny a podčiarknuté tvary vyskloňujte:

magister → -strī

exemplum → -ī

liber → -brī

oppidum → -ī

discipus → -ī

I + V = ? n.

m.

n.

verbum → -ī

vir → -ī

domins → -ī

pueri → -ī

amics → -ī

m.

n.

ferrum → -ī

m.

faber → -brī

m.

servs → -ī

Sg.

Pl.

Sg.

Pl.

N
G
D
Ak
V
Ab

Pracovní list 2/2

Predmet: Latinský jazyk

Téma: II.deklinácia

Sg.

Pl.

Sg.

Pl.

**N
G
D
Ak
V
Ab**

2. Doplňte chýbajúce pádové koncovky:

Verb **-um** et puellam et puer **-um**

magistr[] et puellae et puer[]

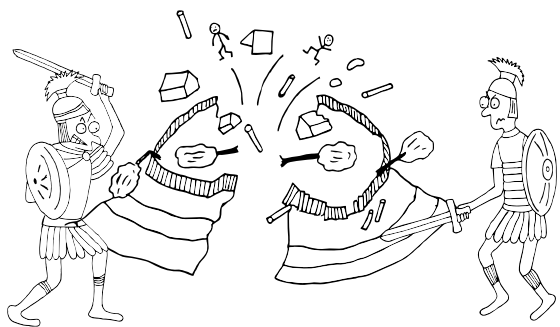
poēt et fēmin et verbī

discipul[] et scholārum et exempl[]

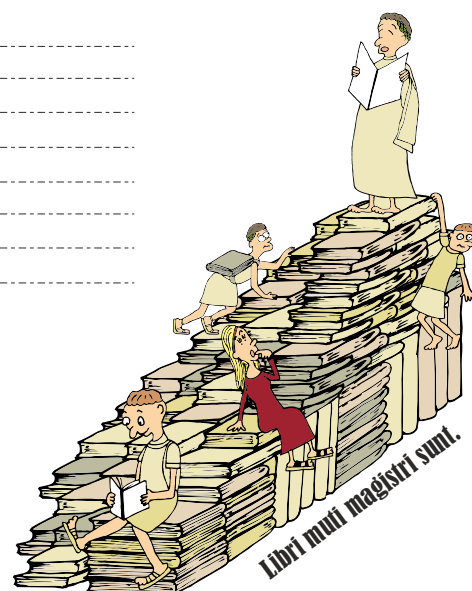
gloriās et fabr et oppid

3. Preložte vety:

- a) Oppidum bellō vastātur.
- b) Magistra fābulam dē fabrīs et agricolīs narrat.
- c) Puerī cum puellīs in scholā cantant.
- d) Verba et exempla magistrōrum semper ēducant.
- e) Servī saepe verbīs dominōrum castigantur.

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 4. lekcia

Téma: II. konjugácia

moneō, ěre

slovesný kmeň sa končí → na samohlásku **-ě** → **moně-re**

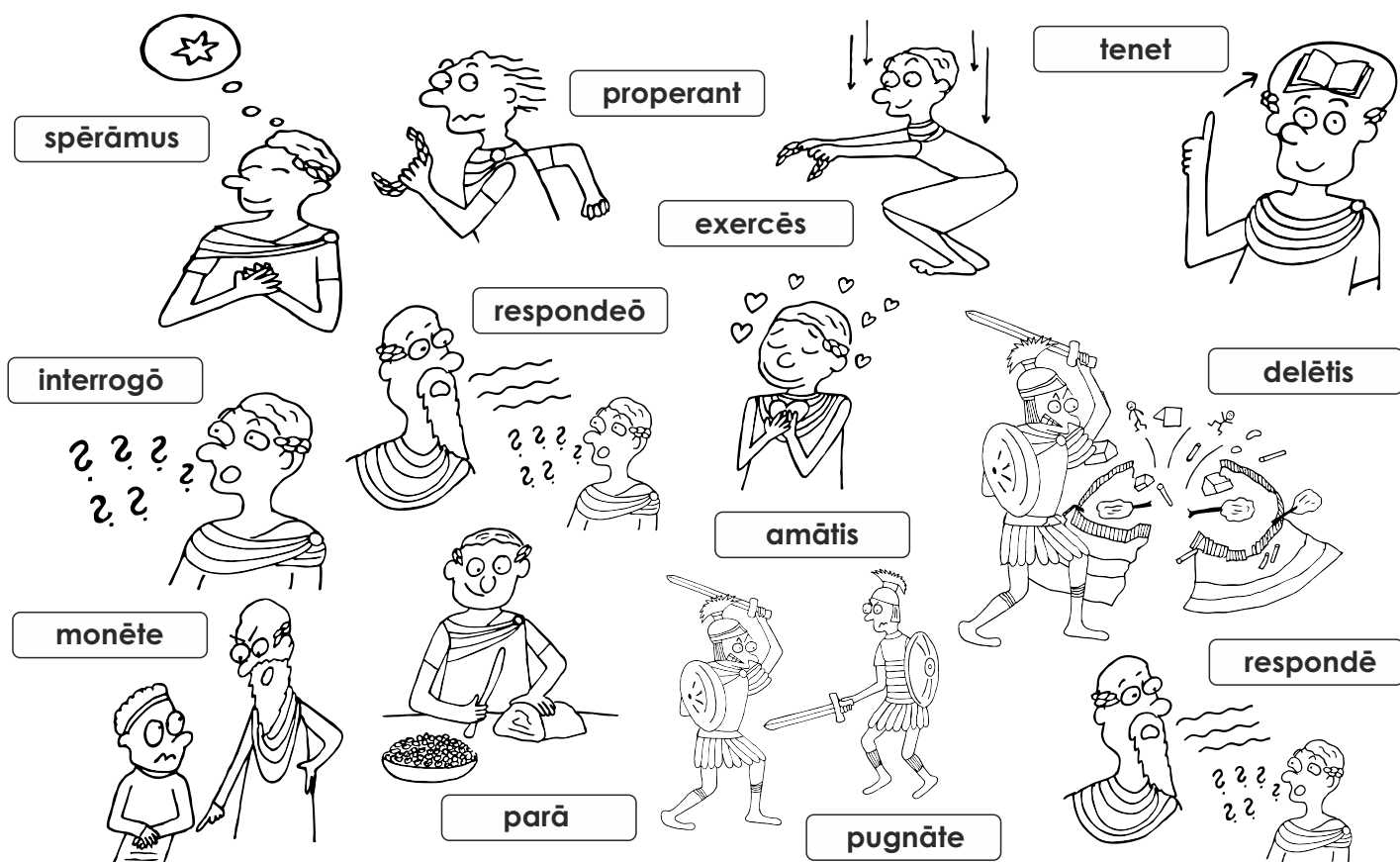
v 1. os. sg.
ind. préz. akt.

→ slovesá 2. konjugácie
zakočené

na **-eō**

	Sg.	Pl.
1.	moneō	moněmus
2.	moněs	monětis
3.	monet	monent

1. Určite slovníkové heslo nasledujúcich slovies a správne zaradte do jednej z konjugácií:

1. konjugácia

2. konjugácia

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 4. lekcia

Téma: II. konjugácia

2. Doplňte chýbajúce tvary slovesa **exercēre**:

	Aktivum		Pasívum	
	Sg.	Pl.	Sg.	Pl.
1.				exercēmur
2.	exercēs			
3.		exercēt	exercētur	

3. Vytvorte pomocou slov v rámčeku zmysluplné vety a výstižne ich preložte:

tenēte servāmus respondē dēlentur exercēmus

a) Oppida Rōmānōrum bellō

b) Interrogāris, itaque magistrae!

c) Officia semper et memoriam bene

d) memoriā verba virī probī

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Preložte a vysvetlite známe výroky:

Habēmus papam!

.....

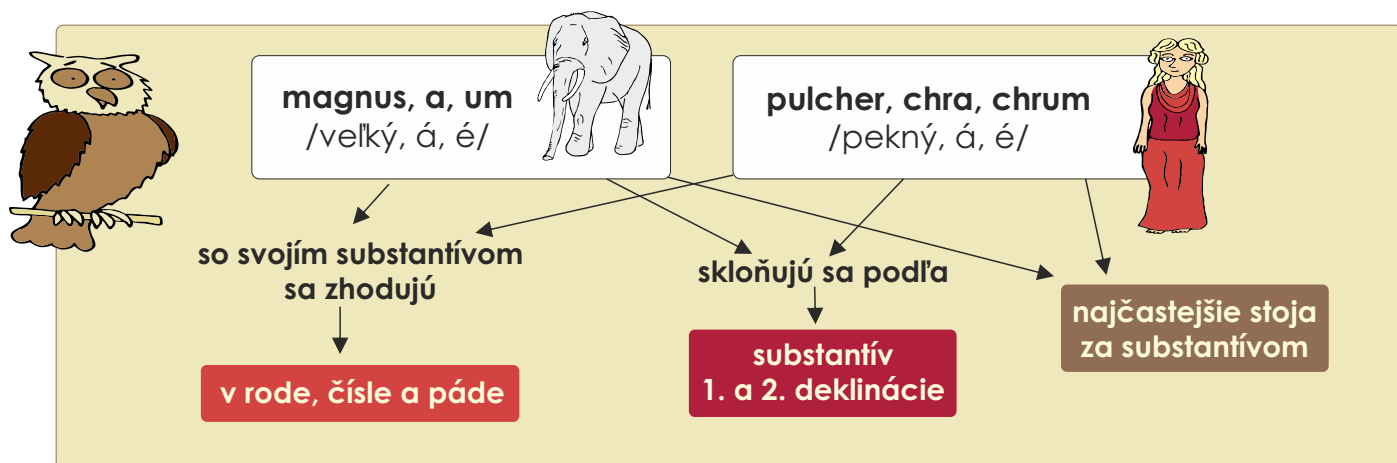
Pecūnia nōn olet.

.....

Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 4. lekcia

Téma: Adjektíva 1. a 2. deklinácie

1. Určite druh slov a napíšte ich do správneho stĺpca:

Sloveso	Substantívum	Adjektívum	Predložka

2. Na kratší riadok najprv vyznačte rod substantíva, potom správne spojte substantívum s adjektívom a preložte:

verbum + bonus, a, um

N

verbum bonum ----- dobré slovo

puella + grātus, a, um
oppidum + parvus, a, um
vir + industrius, a, um
factum + bonus, a, um
locus + pulcher, chra, chrum
bellum + longus, a, um
ager + lātus, a, um
schola + prīvātus, a, um

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 4. lekcia

Téma: Adjektíva 1. a 2. deklinácie

3. Vytvorte pomocou adjektív v rámečku známe slovné spojenia a správne priradíte k obrázku:

(zdroj obr. internet)

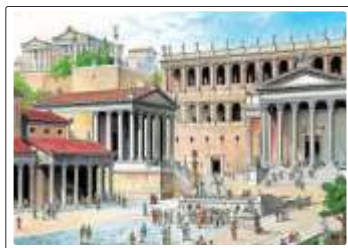
• Superbus • Maximus • Römānum • antiqua

Forum

Rōma

Circus

Tarquinius

4. Skloňujte spojenia:

Singulár

N	amicus industrius	persōna proba	officium grātum
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

Plurál

N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

Pracovný list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 4. lekcia

Téma: Adjektíva 1. a 2. deklinácie

5. Doplňte chýbajúce koncovky adjektív, určte pád a číslo a prevedte do opačného čísla:

puella bona

Nom./sg.

puellae bonae

cum puerō industri

in scholam parv

incolae prob

verba magistrōrum bon

salūtō magistrās grāt

dēlent oppidum pulchr

Pracovní list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 3. lekcia

Téma: III. konjugácia

III. konjugácia

kmeň slovesa

z infinitívu odtrhnutím koncovky

-ere

1. os. sg. ind. prez. akt.

môže byť
zаконčená

-ō

(legō)

-iō

(capiō)

na rozdiel od I. a II. konjugácie

NEMÁ

charakteristickú kmeňovú samohlásku

1. Určte gramatické kategórie nasledujúcich tvarov. Ktoré z nich nie sú podstatné mená?

legere

discipule

movē

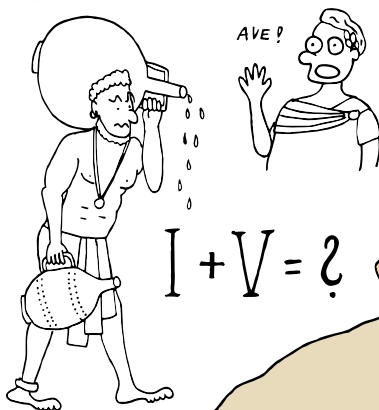
magistrīs

cupis

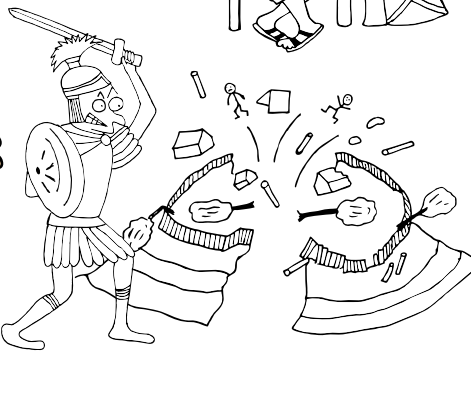
exemplōrum

trahiminī

facimus

$I + V = ?$

verba

fēmina

salūtā

servus

bellō

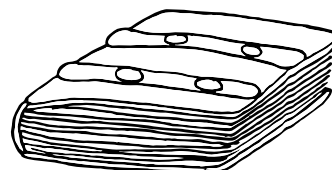
virīs

scribō

legī

2. Tvorte z aktívnych konštrukcií pasívne a naopak:

- a) Puer industrius librum pulchrum legit.
- b) Librī novī ā poetis clarīs scribuntur.
- c) Verba magistrī puerōs movent.

Pracovní list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 3. lekcia

Téma: III. konjugácia

3. Preved'te výrazy do opačného čísla:

librīs		Latīnōs		movēmus	
legiminī		parā		puellīs	
lege		magistrīs		capiēris	
dīvitiās		verba		bellōrum	
verbī		scrībō		magnus	

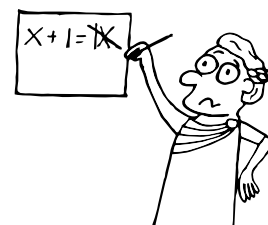
4. Pohotovo prekladajte slovesné tvary:

chytaj!		čítame		chytáš	
čítať		chytajú		čítate	
byť chytaný		sú čítané		chytať	

5. Vytvorte pomocou slov v rámčeku zmysluplné vety a výstižne ich preložte!

cupit	cape	corrigimur	discite	interficiuntur
-------	------	------------	---------	----------------

- a) industriē linguam Latīnam!
- b) Sī male scrībimus, ā magistrīs
- c) exemplum ā bonīs!
- d) In bellō virī pugnant et
- e) Avarus dīvitiās magnās

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 6. lekcia

Téma: IV. konjugácia

audiō, ĭre

slovesný kmeň sa končí → na samohlásku **-ĭ**

audĭ-re

v 1. os. sg.
ind. prés. akt.

→ slovesá 4. konjugácie
zakočené

na **-iō**

	Sg.	Pl.
1.	audiō	audĭmus
2.	audĭs	audĭtis
3.	audĭt	audĭunt

1. Určite slovníkové heslo nasledujúcich slovies a správne zaradte do jednej z konjugácií:

moveō

erudĭ

spērātis

properant

discō

tenēmus

interrogāre

puniunt

capiunt

scĭs

respondēs

venĭte

parā

corrigere

monētur

trahis

1. konjugácia

2. konjugácia

3. konjugácia

4. konjugácia

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 6. lekcia

Téma: IV. konjugácia

2. Doplňte chýbajúce tvary slovesa **ērudire** :

	Aktivum		Pasívum	
	Sg.	Pl.	Sg.	Pl.
1.		ērudīmus		
2.			ērudīris	ērudīminī
3.	ērudīt			

3. Vytvorte pomocou slov v rámčeku zmysluplné vety a výstižne ich preložte:

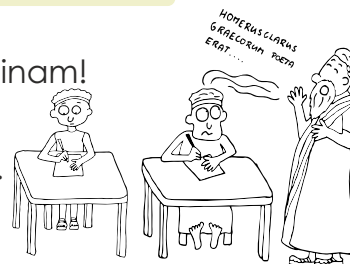
ērudīminī — parēmus — venī — sciunt — discitis

a) cottīdiē in scholam et discite linguam Latinam!

b) Ā bonīs magistrīs multa, itaque bene

c) Praeceptīs virōrum iūstōrum semper

d) Sī libērī in scholīs bene discunt, multa

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ktorý výraz nepatrí do následujících radov a proč?

scīs	audīs	punīs	cupīs	ērudīs
scholīs	facīs	fēminīs	servīs	bellīs
capiō	legō	interficiō	trahō	pūniō
veniō	officiō	sciō	ēradiō	audiō
legī	punī	ērudī	venī	audī

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

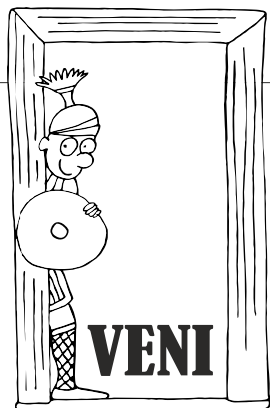

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 7. lekcia

Téma: Sloveso esse a jeho zloženiny

ad- ab-		ob-		pos/pot- prō(d)-	
+					
SUM	SUMUS	ERAM	ERĀMUS	ERŌ	ERIMUS
ES	ESTIS	ERĀS	ERĀTIS	ERIS	ERITIS
EST	SUNT	ERAT	ERANT	ERIT	ERUNT

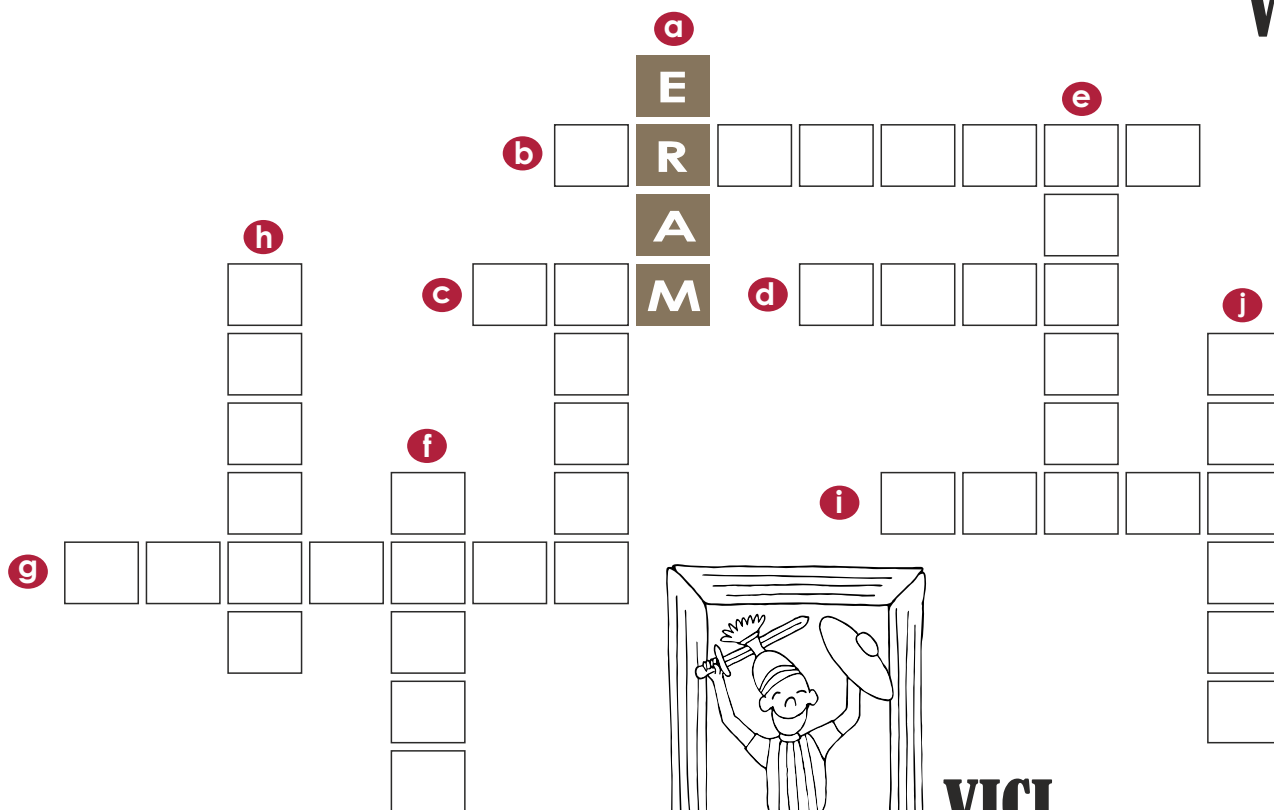

1. Doplňte slovesá v správnych latinských tvaroch:

- a) byť - 1. os. sg. indikat. imperfekt.
- b) prospievať - 3. os. sg. indikat. imperfekt.
- c) byť - 1. os. sg. indikat. prés.
- d) škodiť - 2. os. sg. imperatív
- e) byť neprítomný - 3. os. pl. indikat. prés.
- f) byť - 3. os. pl. indikat. imperfekt.
- g) môcť - 2. os. sg. indikat. fut
- h) byť prítomný - 2. os. pl. imperatív
- i) byť - 2. os. pl. indikat. prés.
- j) môcť - 1. os. sg. indikat. prés.

VIDI

VICI

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 7. lekcia

Téma: Sloveso esse a jeho zloženiny

2. Vyčasujte slovesá **b), e), g)** z tajničky:

Prézent

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperfektum

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Futúrum

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperatív

2.

2.

Prézent

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperfektum

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Futúrum

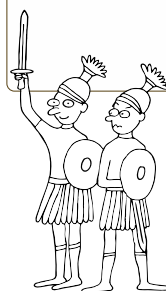
Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperatív

2.

2.

Prézent

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperfektum

Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Futúrum

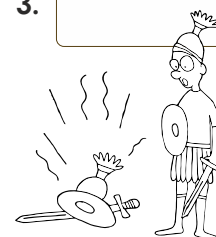
Sg.
1.
2.
3.

Pl.
1.
2.
3.

Imperatív

2.

2.

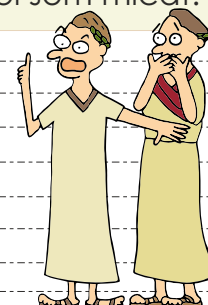
3. Preložte vety:

a) Ak môžem, budem prospešný.

c) Mnohí môžu vedieť mnohé veci (mnoho).

b) V knihách dávnych básnikov boli, sú a budú krásne príklady.

d) Nemohol som mlčať.

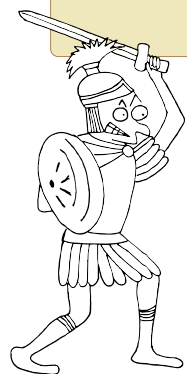
Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (spoluhláskové kmene)

- zakončenie substantíva v **nom. sg.** → je rôzne → **lex, labor, regiō, corpus...**
- pádová koncovka **gen. sg.** → **-is**
- substantíva majú v **gen. sg.** → o 1 slabiku viac ako v **nom. sg.**
- maskulína a feminína majú → **spoločný vzor**

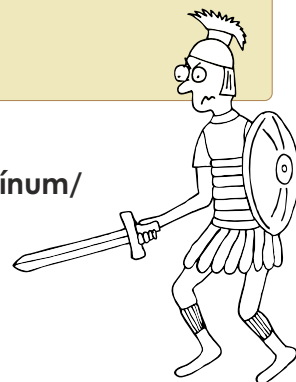

mīles, itis, m

nom. sg. gen. sg. rod substantíva

/čítame: miles, **militis**, maskulínium/

**základ substantíva
ku ktorému pridávame
pádové koncovky**

Maskulína a feminína

Neutrá

Sg.

Pl.

Sg.

Pl.

N

mīles

mīlit-ēs

N

carmen

carmin-a

G

mīlit-is

mīlit-um

G

carmin-is

carmin-um

D

mīlit-ī

mīlit-ibus

D

carmin-ī

carmin-ibus

Ak

mīlit-em

mīlit-ēs

Ak

carmen

carmin-a

V

mīles

mīlit-ēs

V

carmen

carmin-a

Ab

mīlit-e

mīlit-ibus

Ab

carmin-e

carmin-ibus

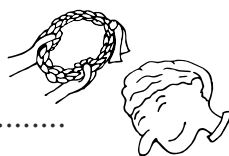
Nominatīv = Akuzatīv
Nom. pl. = -a

1. Podľa príkladu určite zo slovníkového hesla základ substantíva:

lēx, gis, f

lēg-

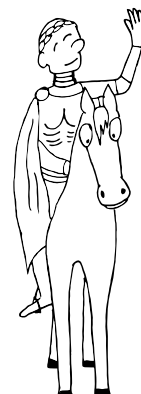
honor, ōris, m
corpus, oris, n
homō, inis, m
libertās, ātis, f
amor, ōris, m
genus, eris, n
regiō, ōnis, f

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

victor, ōris, m
nōmen, inis, n
pāx, cis, f
scrīptor, ōris, m
nātiō, ōnis, f
tempus, oris, n
fortitūdō, inis, f

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (spoluhláskové kmene)

2. Skloňujte slovné spojenia:

Singular			
N	homō industrius	lēx iūsta	tempus antiqum
G			
D			
Ak			
V			
Ab			
Plural			
N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

3. Ktorý výraz nepatrí do radu a prečo?

laudor

moneor

corrigor

amor

pūnior

ērudīō

rēgiō

cupiō

interficiō

sciō

tempus

deus

servus

dominus

populus

glōria

vīta

puella

genera

patria

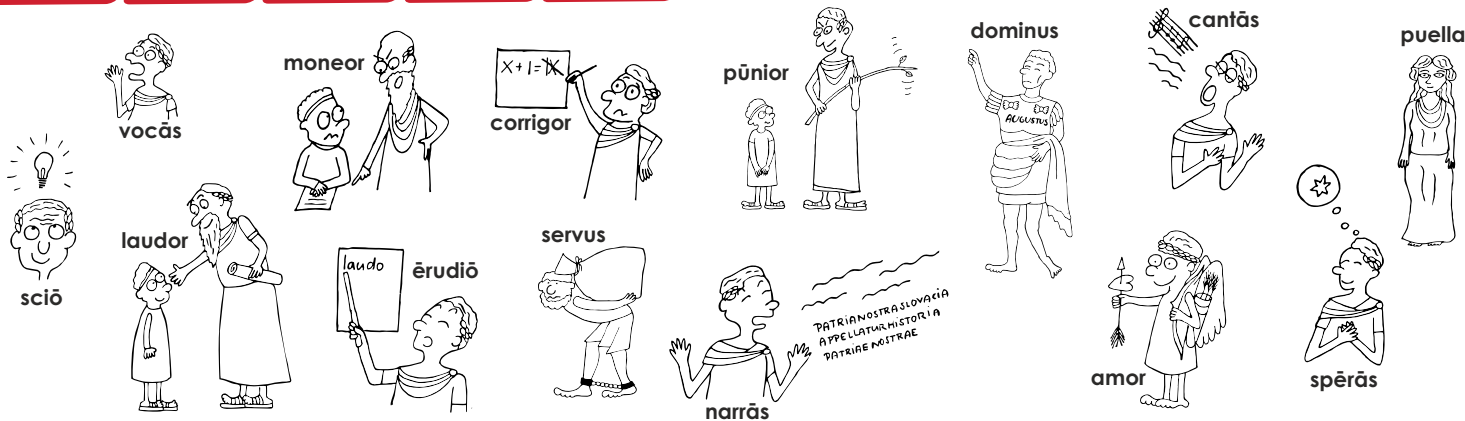
vocās

narrās

spērās

cantās

libertās

Pracovný list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (spoluhláskové kmene)

4. Doplňte a určite koncovky:

dē poētā et scrīptōr

multae nātiōn

honōr magnum

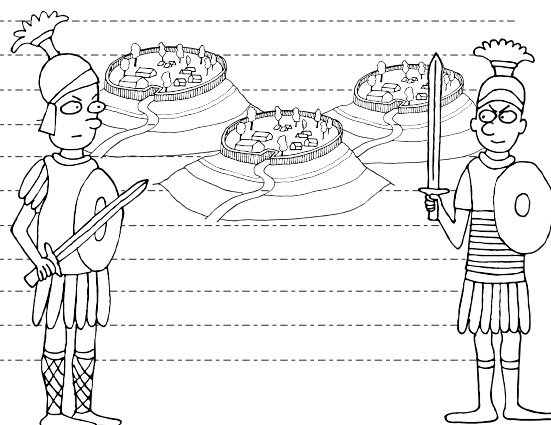
in regiōn nōfīs

exemplum amōr patriae

nōmin pulchra

5. Preložte vety:

- a) Hominibus probīs honōrēs magnōs tribuimus.
- b) Oppida parva regiōnis nostrae ā mīlitibus custōdiuntur.
- c) Victōrēs labōre industriō corpora exercent.

6. Z viet v predchádzajúcom cvičení vypíšte substantíva 3. deklinácie a určite ich pád a číslo, ako aj slovníkové heslo:

Substantívum	pád / číslo	slovníkové heslo

Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (samohláskové kmene)

Sem patria:

rovnoslabičné maskulína a feminína

rôznoslabičné maskulína a feminína

neutrá

zakončené
v nom. sg.

-is alebo -ēs

na skupinu spoluhlások

-ar, -e, -al

cīvis, is, m

gēns, gentis, f

Maskulína a feminína

Sg.

Pl.

Sg.

Pl.

N

cīvis

cīv-ēs

N

gēns

gent-ēs

G

cīv-is

cīv-**i**um

G

gent-is

gent-**i**um

D

cīv-ī

cīv-ibus

D

gent-ī

gent-ibus

Ak

cīv-em

cīv-ēs

Ak

gent-em

gent-ēs

V

cīvis

cīv-ēs

V

gēns

gent-ēs

Ab

cīv-e

cīv-ibus

Ab

gent-e

gent-ibus

mare, is, n

Neutrá

Sg.

Pl.

N

mare

mar-**i**a

G

mar-is

mar-**i**um

D

mar-ī

mar-ibus

Ak

mare

mar-**i**a

V

mare

mar-**i**a

Ab

mar-**ī**

mar-ibus

Nominatív = Akuzatív

Nom. pl. = -a

Spoluhláskové
kmene

Samohláskové
kmene

M, F, N

Gen./pl.

-um

-ium

N

Abl./sg.

-e

-ī

Nom., Ak./pl.

-a

-ia

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (samohláskové kmene)

1. Skloňujte slovné spojenia:

Singular			
N	finis bonus	urbs nōta	animal magnum
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

Plurál			
N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

2. Ktorý výraz nepatrí do radu a prečo?

honōris	cīvis	hominis	amōris	lēgis
corpora	genera	tempora	animālia	carmina
nātiō	proeliō	bellō	periculō	exemplō
honōrum	bellum	hominum	corporum	lēgum
corpus	exemplar	animal	genus	labor

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

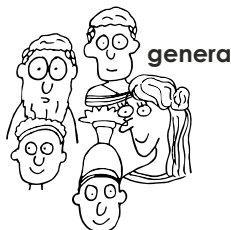
honōris

cīvis

amōris

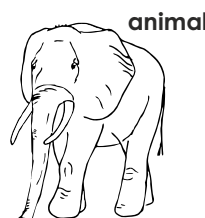

genera

carmina

I + V = ?
exemplum

animal

Pracovný list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 8.-9. lekcia

Téma: 3. deklinácia (samohláskové kmene)

3. Doplňte a určite koncovky:

gener antīquō

opulentae urb

dominī multārum gent

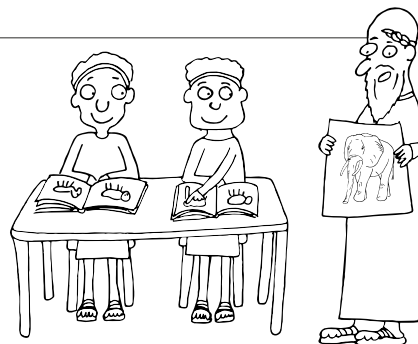
patrī et matr pareō

tempor praeteritīs

exemplar pulchra

4. Preložte vety:

- a) Histōria exemplāria fortitūdinis multa praebet.
- b) Dē generibus animālium cum puerīs legimus .
- c) Hominēs multārum natiōnum in urbe nostrā vivunt.

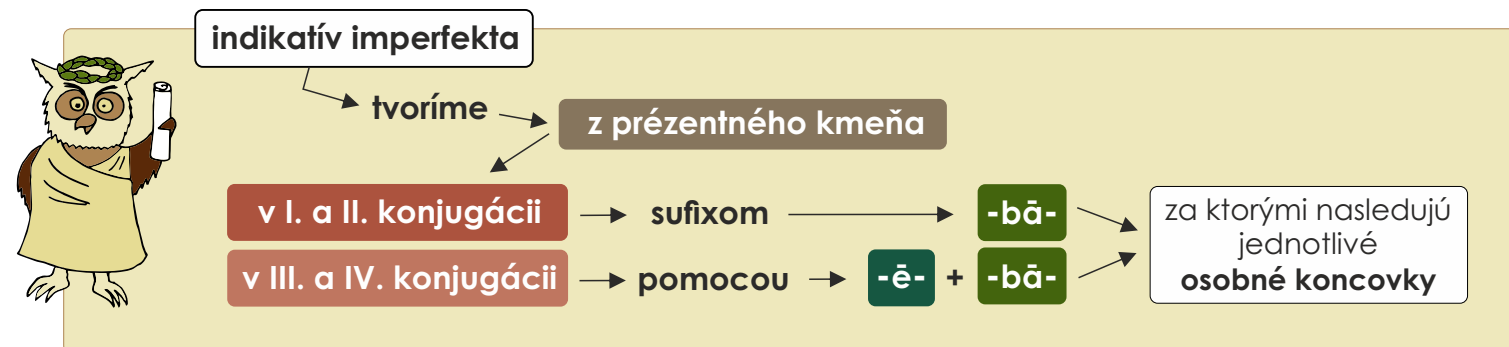
5. Z viet v predchádzajúcom cvičení vypíšte substantíva 3. deklinácie a určite ich pád a číslo, ako aj slovníkové heslo:

Substantívum	pád / číslo	slovníkové heslo

Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 10. lekcia

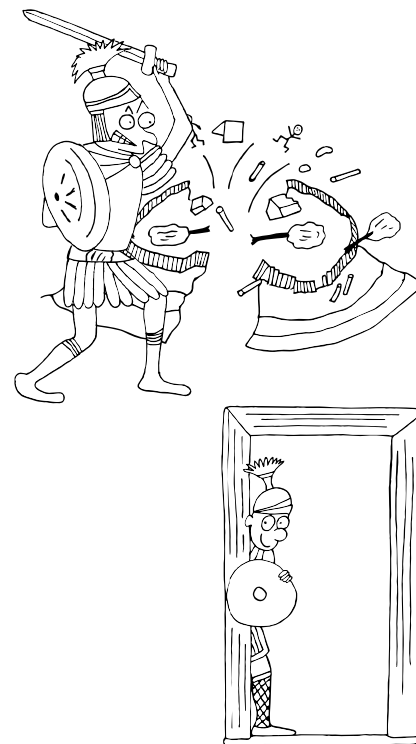
Téma: Imperfektum

1. Doplňte chýbajúce slovesné tvary:

parābam		parābat
	parābātis	parābant
	dēlēris	
dēlēmur		dēlentur
		trahēbat
trahēbāmus	trahēbātis	
veniēbam		veniēbat
	veniēbātis	veniēbant
aberam	aberās	
	aberātis	aberant

2. Preložte tvary:

• **Poteram.** →

• **Dēlēbātis.** →

• **Capiēbatur.** →

Pracovný list 2/3

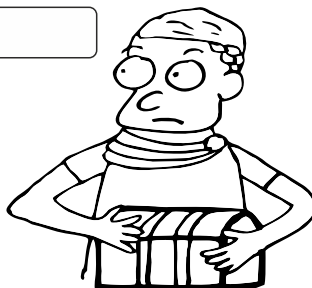
Predmet: Latinský jazyk, 10. lekcia

Téma: Imperfektum

• Praebēbāmus. →

• Custōdiēbantur.

• Prōderāmus.

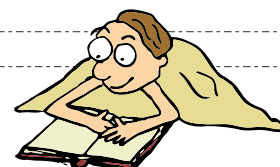
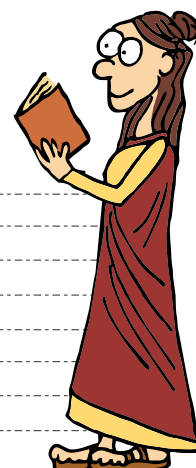
3. Vyplňte tabuľku:

inf. pr. akt.	ind. prés. akt. 2. os. sg.	ind. imperf. akt. 3. os. sg.	ind. imperf. akt. 1. os. pl.	ind. imperf. pas. 3. os. pl.
	geris			
			ērudiēbāmus	
flōrēre				
				premēbantur
optāre				
		fugiēbat		

4. Preložte vety a zmeňte vety do minulého času:

- Bella hominum generi nocent.
- Puellae exemplari magistrae bonae bene educantur.
- Militēs multōs hostēs interficiunt.
- Libri boni ā pueris et puellis semper amantur et legentur.

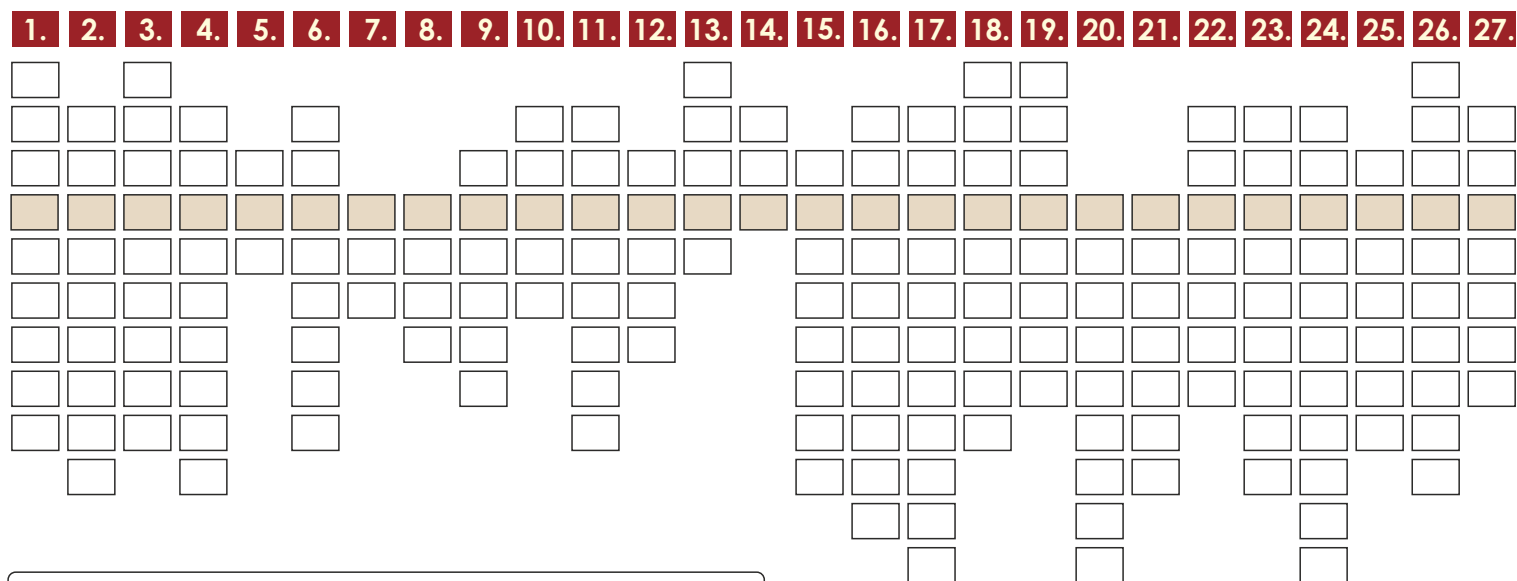

Pracovný list 3/3

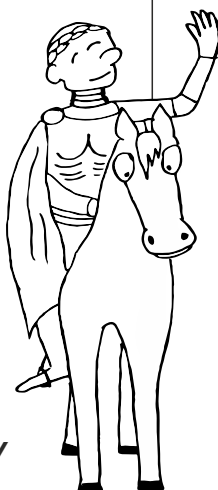
Predmet: Latinský jazyk, 10. lekcia

Téma: Imperfektum

5. Vyplňte tajničku:

1. G. sg. od **amīcilia**
2. Ind. impf. pas. 3. os. sg. od **gerēre**
3. D. pl. od **mīles**
4. Ind. impf. akt. 2. os. pl. od **optāre**
5. Ako sa po latinsky povie **dlho**
6. N. pl. od **victor**
7. Ako sa po latinsky povie **alebo**
8. Ako sa po latinsky povie **útek**
9. G. pl. od **māter**
10. G. sg. od **pāx**
11. N. pl. od **animal**
12. Tvar N.sg. feminína od adj. **slávny**
13. G. sg. od **lēx**
14. Ako sa po latinsky povie **umenie**
15. Ind. impf. akt. 2. os. sg. od **capere**
16. Ind. impf. pas. 3. os. sg. od **servāre**
17. Ind. impf. akt. 3. os. sg. od **custōdīre**
18. Ind. impf. pas. 1. os. sg. od **ērudīre**

19. Ind. impf. akt. 3. os. sg. od **audīre**
20. Ind. impf. akt. 3. os. pl. od **flōrēre**
21. Ind. impf. akt. 3. os. pl. od **fugīre**
22. Ind. impf. akt. 1. os. sg. od **scīre**
23. Ind. impf. akt. 2. os. pl. od **nocēre**
24. Ind. impf. pas. 2. os. sg. od **tribuere**
25. Ako sa po latinsky povie **niekoľko**
26. Ind. impf. akt. 2. os. pl. od **cupere**
27. G. pl. od **hostis**

6. Zamyslite sa, z ktorých latinských slov vznikli tieto slovenské výrazy:

flóra

artefakt

anály

hostilita

parentálny

fúga

aliquotný

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 11. lekcia

Téma: Adjektíva III. deklinácia

adjektíva III. deklinácie

podľa zakončenia v nom. sg.

trojvýchodné

dvojvýchodné

jednovýchodné

v ablatíve sg.

v genitíve pl.

koncovka

-ī

-iū

neutrá

v nominatíve pl.

(= aj v akuzatíve a vokatíve pl.)

koncovka

-ia

1. Určte gramatické kategórie nasledujúcich tvarov. Podčiarknite tie z nich, ktoré nie sú prídavné mená.

legere

ācre

scribī

magistrīs

pulchrīs

commūnibus

fortis

facimus

misera

fēmina

difficilia

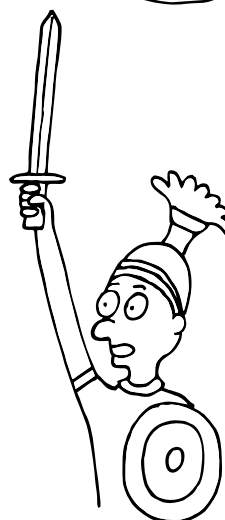
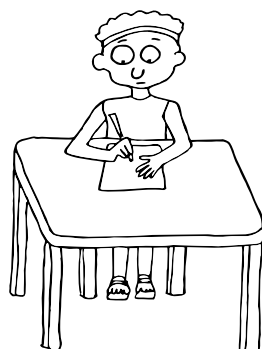
servus

audācī

virīs

brevibus

vincī

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 11. lekcia

Téma: Adjektíva III. deklinácia

2. Skloňujte spojenia vo všetkých tvaroch!

	Sg.			
N G D Ak V Ab	nōmen breve	liber commūnis	hiems ācris	fēmina fēlix
	Pl.			
N G D Ak V Ab				

3. Prevedte výrazy do opačného čísla:

ventōs ācrēs		hiemēs ācrēs	
labōre commūnī		proelium difficile	
mīlitum fortium		vītae fēlicī	
carmina longa		servō audacī	
brevibus temporibus		poetis tālibus	

4. Doplňte adjektíva v rámčeku do viet! a preložte:

omnia	commūnis	brevī	omnēs	tāle
fortibus	sapientium	miserōrum	omnium	

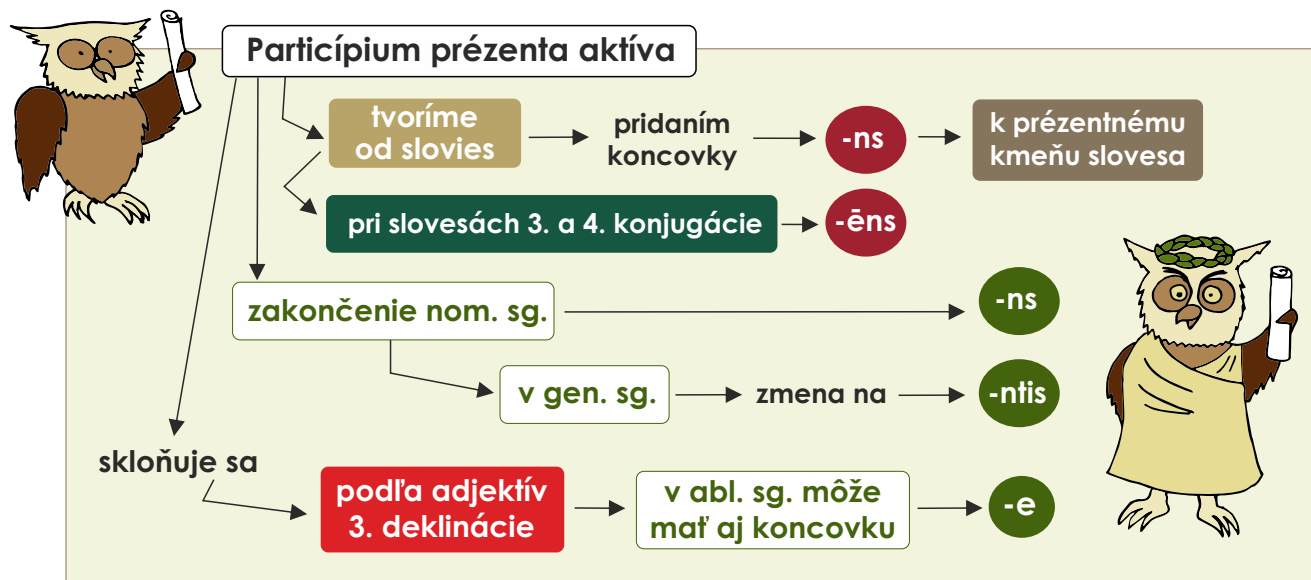
..... tempore victores erimus.
 hostēs ē proeliō fugiēbant.
 Vita servōrum difficilis erat.
 Facimus praecepta
 Scīptōrēs dē mīlitibus pulchrē scribunt.
 tua verba audiēbam.
 Quālis labor, praemium.
 Terra mater mortaliū est.

.....

Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 11. lekcia

Téma: Particípium prézenta aktíva

1. Vytvorte particípium prézenta aktíva v nominatíve a genitíve singuláru:

Napr.:

laudō, āre

laudāns

laudantis

labōrō, āre

timeō, ēre

puniō, īre

credō, ere

respondeō, ēre

vocō, āre

corrigō, ere

doceō, ēre

vincō, ere

salūtō, āre

flōreō, ēre

custōdiō, īre

tribuō, ere

moveō, ēre

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 11. lekcia

Téma: Particípium prézenta aktíva

2. Skloňujte spojenia vo všetkých tvaroch:

Sg.

scrīptor sapiēns

mīlēs vincēns

exemplar movēns

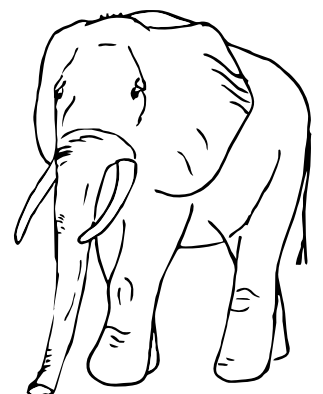
N
G
D
Ak
V
Ab

Pl.

N
G
D
Ak
V
Ab

3. Určte gramatické kategórie nasledujúcich spojení a preložte ich:

puerō legentī
magistrum laudantem
poëtae scrībentī
virtūtibus vincentibus
discipule discēns
sapiente miserō
fēminae fūgentēs
animal movēns
servī labōrantis
magistrōs sapientēs

Pracovný list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 11. lekcia

Téma: Participium prézenta aktíva

4. Ktoré výrazy nepatria do uvedeného radu a prečo:

difficile	ācre	carmine	omne	commūne	scribe
fortī	populī	virī	fēlicī	dominī	puerī
venī	audācī	audī	omnī	facilī	difficilī
respondēs	ācrēs	fortēs	omnēs	monēs	sapientēs
audācis	omnis	sapientis	capis	fēlicis	cupis
brevium	officium	omnium	proelium	fortium	ācrium
omnia	tālia	memoria	commūnia	industria	brevia

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Zakrúžkujte správny preklad!

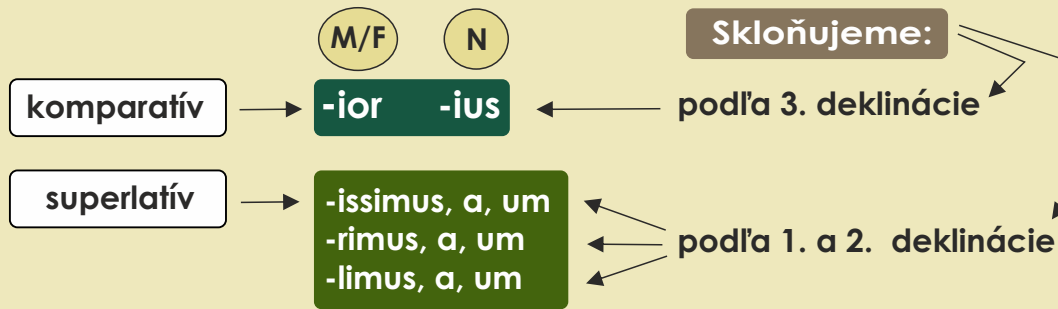
pugnāns	bojujúc	bojovanie	bojoval	vybojovaný	bojujúci
scribentium	písať	píšucich	písal	píšuci	písanie
spērantis	dúfaj!	dúfajúceho	dúfať	dúfanie	dúfate
cupientēs	túžiaci	vytúžený	túžiace	túžiac	túžili
gerēs	nes!	nesúci	nesúc	nesený	nesenie

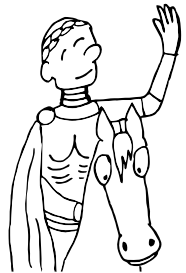
Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 12. lekcia

Téma: Stuňovanie adjektív

1. Tvorte komparatív a superlatív adjektíva:

clārus, a, um

grātus, a, um

cārus, a, um

iūstus, a, um

fortis, e

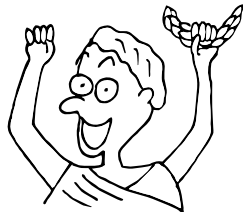
miser, a, um

clārior, clārius

clārissimus, a, um

sapiēns, entis

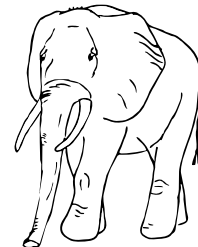

fēlix, icis

bonus, a, um

I + I = II
facilis, e

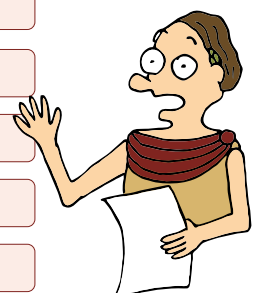

magnus, a, um

2. Skloňujte:

Singulár

N	ōrātor audācior	vita brevior	cōnsilium melius
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 12. lekcia

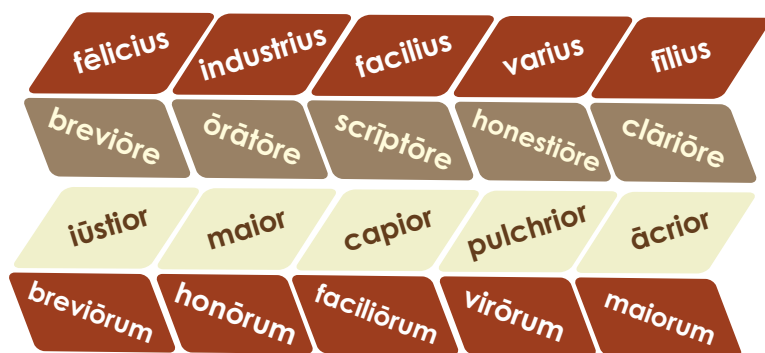
Téma: Stuňovanie adjektív

Plurál

N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

3. Ktoré z uvedených výrazov nie sú komparatívy adjektív?

4. Určujte tvary:

omnia commūnia

condiciō pessima

patrum probiōrum

praemium maius

verba acriōra

magistrās plūrēs

5. V uvedených spojeniach prevedte základný tvar adjektíva do komparatívu a superlatívu:

discipulus bonus

virī sapientis

nocte brevī

condiciōnēs miserae

ōratōribus malīs

ad militēs fortēs

komparativ

superlativ

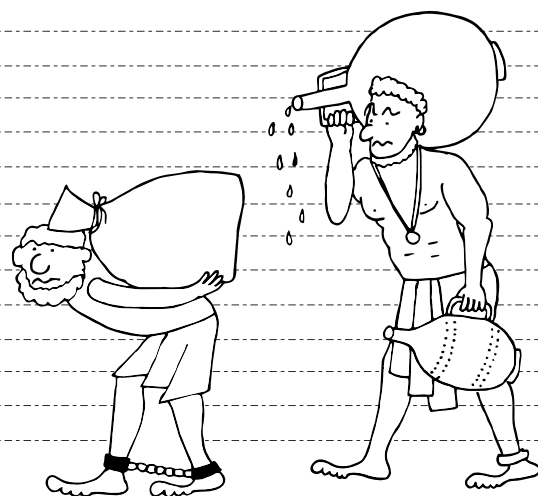
Pracovný list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 12. lekcia

Téma: Stuňovanie adjektív

6. Preložte:

- a) Verba ācria parentibus dicis, sed ācriōra scrībis.
- b) Antīquissimō tempore vīta servōrum multōrum difficillima erat.
- c) Plūra dīcere dē labōre commūnī omnium nōn poteram.
- d) Nōn sumus optimī, nam in scholā diū aberāmus.

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk

Téma: Tvorenie a stupňovanie adverbií

príslovky (adverbiá)

tvoríme od

adjektív I.a II. deklinácie

príponou -ē

pridaním
ku kmeňu
adjektíva

adjektív III. deklinácie

príponou -iter (-er)

II. stupeň prísloviek

= komparatív neutra adjektíva (brevius)

III. stupeň prísloviek

= superlatív adjektíva zakončený na -ē (clarissimē)

I. st. (pozitív)

II. st. (komparatív)

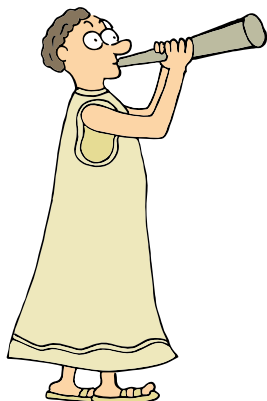
III. st. (superlatív)

-ē
-iter (-er)

-ius

-issimē
-llimē
-rrimē

1. Vpíšte chýbajúce tvary prísloviek:

bene

melius

optimē

pulchrius

diligenter

cārius

facillimē

male

2. Vytvorte príslovku od adjektív:

acer, is, e

acriter

fēlix, icis

miser, a, um

grātus, a, um

difficilis, e

diligens, ntis

audax, acis

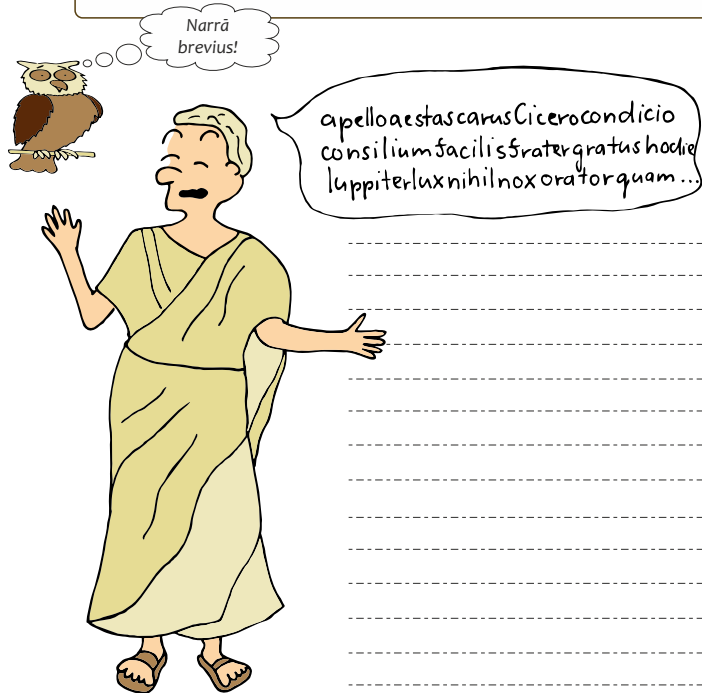
Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk

Téma: Tvorenie a stupňovanie adverbíí

3. Preložte vety:

- a) Sī optimē discimus, ā magistrā laudāmur.
- b) Narrā brevius!
- c) Maiora praemia mīlitibus tribuēbantur, nam audācissimē pugnābant.
- d) Amīcus amicō facile prodest, difficilīus obest.
- e) Discipulī carmina poētārum bene scrībentium diligentius legēbant.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ktorý výraz nepatrí do radu a prečo?

pulchrē

iūstē

dēlē

male

clarē

bene

lēge

puer

fortiter

pater

mater

peius

melius

filius

celerius

Nihil est difficilīus quam bene imperare.

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 14. lekcia

Téma: Futúrum I. sloves I. a II. konjugácie

futúrum I. označuje podobne ako v slovenčine

budúci dej trváci, opätovací alebo jednodobový

znakom futúra v I. a II. konjugácii

znak **-b-**

spoznáme ho podľa **koncoviek**:

akt.

sg.

-bō, -bis, -bit

pl.

-bimus, -bitis, -bunt

pas.

sg.

-bor, -beris, -bitur

pl.

-bimur, -biminī, -buntur

možnosti prekladu

laudābō

budem chváliť, pochválím

monēbō

budem napomínať, napomeniem

1. Doplňte chýbajúce slovesné tvary:

dēterrēbō

dēterrēbit

dēterrēbitis

dēterrēbunt

āvolō

āvolābis

āvolābimus

āvolābunt

numerābitur

numerābimur

numerābiminī

ādvolābis

ādvolābit

ādvolābitis

ādvolābunt

nocēbō

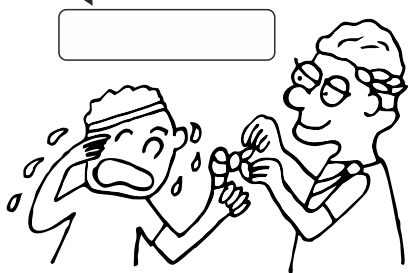
nocēbis

nocēbitis

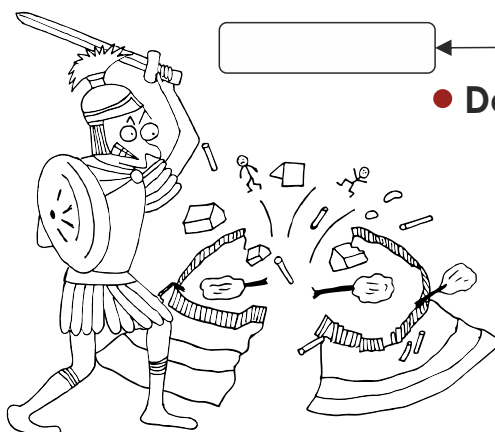
nocēbunt

2. Preložte tvary:

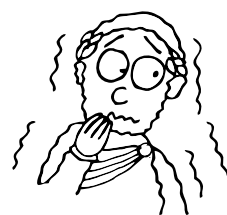
• Prōderis.

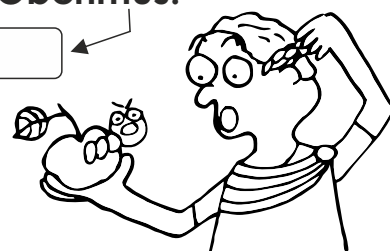
• Dēlēbitis.

• Timēbimus.

• Oberimus.

• Movēbunt.

• Dēterrēbitis.

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 14. lekcia

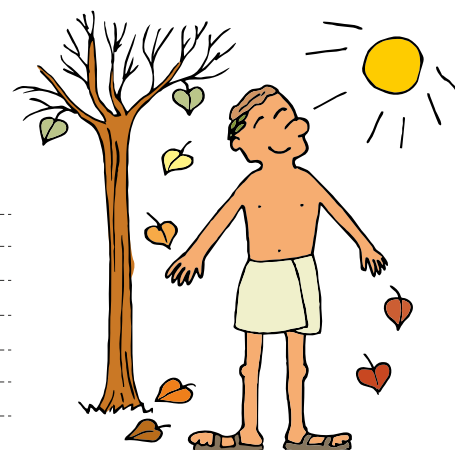
Téma: Futúrum I. sloves I. a II. konjugácie

3. Vyplňte tabuľku:

inf. pr. akt.	ind. prez. akt. 2. os. sg.	ind. fut. akt. 3. os. sg.	ind. fut. akt. 1. os. pl.	ind. fut. pas. 3. os. pl.
	numerās			
			nocēbimus	
advolāre				
				dēterrebuntur
migrāre				
		avolābit		

4. Zmeňte vety do budúceho času:

- a) Autumnus est calidus.
b) Puerī exemplāribus magistrōrum optimōrum bene ēducantur.
c) Militēs Rōmānōrum ā poētīs cantantur.
d) Librī bonī ā puerīs et puellīs semper amantur.

5. Preložte:

- Autumnō noctēs erunt breviorēs.
- Avēs in regiōnēs calidās āvolābunt.
- Vēre animālia multa in nātūrā nostrā vidēbis.
- Nunquam nocēbimus, cum prōdesse nōn poterimus.

6. Zamyslite sa, z ktorých latinských slov vznikli tieto slovenské výrazy:

migrácia

numerický

meridián

industriálny

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 15. lekcia

Téma: Futúrum I. sloviess III. a IV. konjugácie

futúrum I. označuje podobne ako v slovenčine

budúci dej trváci, opätovací alebo jednodobový

znakom futúra v III. a IV. konjugácii

znak **-ē-**

spoznáme ho podľa **koncoviek**:

akt.

sg.

-am, -ēs, -et

pl.

-ēmus, -ētis, -ent

pas.

sg.

-ar, -ēris, -ētur

pl.

-ēmur, -ēminī, -entur

možnosti prekladu

legam

budem čítať, prečítam

audiēs

budem počúvať, vypočujem

1. Doplňte chýbajúce slovesné tvary:

opprimam

opprimet

opprimētis

oppriment

minuam

minuēs

minuēmus

minuent

lēniētur

lēniēmur

lēniēminī

alēris

alētur

alēminī

alentur

excolam

excolēs

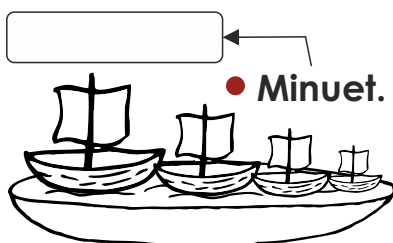
excolētis

excolent

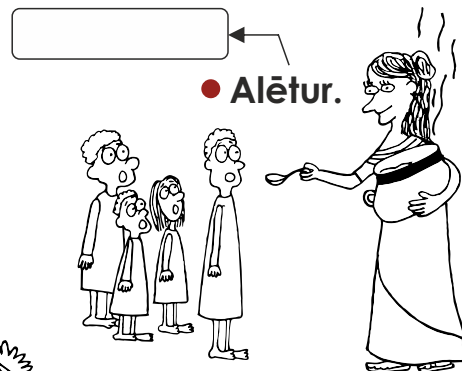
2. Preložte tvary:

• Opprimētis.

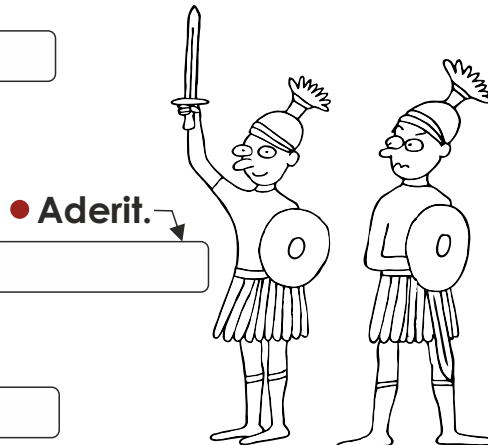
• Minuet.

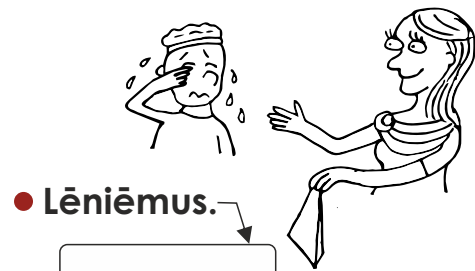
• Alētur.

• Excolent.

• Aderit.

• Lēniēmus.

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 15. lekcia

Téma: Futúrum I. sloviess III. a IV. konjugácie

3. Vyplňte tabuľku:

inf. pr. akt.	ind. prez. akt. 2. os. sg.	ind. fut. akt. 3. os. sg.	ind. fut. akt. 1. os. pl.	ind. fut. pas. 3. os. pl.
	excolēs			
			alēmus	
opprimere				
				minuentur
lenīre				
		corriget		

4. Zmeňte vety do budúceho času:

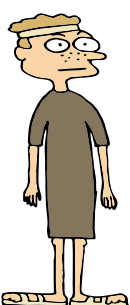
- a) Civēs iūribus patriae oboediunt.
 b) Dux prūdēs hostēs in pugnā opprimit.
 c) Pūblius Ovidius Nāsō est poēta Rōmānōrum clārissimus.
 d) Magistrī bonī etiam puerōs malōs excolunt.

5. Preložte:

- Virī sapientēs magnum hominum errōrem corrigent.
- Parentēs multī nōn semper liberōs suōs alent.
- Per saecula fāma alitur.
- Etiam dolor magnus longō tempore minuētur.

6. Zamyslite sa, z ktorých latinských slov vznikli tieto slovenské výrazy:

adolescent

orálna

minoritný

majorita

alimenty

Pracovný list 1/3

Predmet: Latinský jazyk, 16. lekcia

Téma: IV. deklinácia

IV. deklinácia

kmeň substantíva zakončený na **-U**

Maskulína + Feminína

N/sg **-us**

G/sg **-ūs**

Neutrá

N/sg **-ū**

G/sg **-ūs**

pri neutrách vždy platí

N = Ak = V

v pl. **-a**

Pozor na koncovku **-us** v nominatíve sg.:

Nom. sg.	serv us	corp us	exercit us
Gen. sg.	serv i	corpor is	exercit ūs

	Sg.	Pl.	Sg.	Pl.
N	cās us	cās ūs	corn ū	corn ua
G	cās ūs	cās uum	corn ūs	corn uum
D	cās uī	cās ibus	corn ū	corn ibus
Ak	cās um	cās ūs	corn ū	corn ua
V	cās us	cās ūs	corn ū	corn ua
Ab	cās ū	cās ibus	corn ū	corn ibus

1. Určte gramatické kategórie nasledujúcich tvarov a tvary preložte. Zakrúžkujte tie, ktoré nie sú podstatné mená:

cāsūs		
scholās		
exercituī		
laudās		
parā		
poetārum		
labōrātis		
tribuī		
vincēmus		
cornuum		
puellam		
tribuēbam		
cornua		
ūsūs		
corpus		
ūsū		

Pracovný list 2/3

Predmet: Latinský jazyk, 16. lekcia

Téma: IV. deklinácia

2. Skompletizujte slovníkové heslo podľa vzoru a zaradte do jednej z deklinácií:

Napr.: dominus, ī, m. – 2. deklinácia

populus,

cāsus,

genus,

iūs,

annus,

amicus,

cursus,

ūsus,

tempus,

virtūs,

magistrātus,

autumnus,

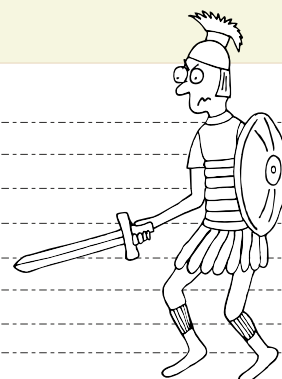
3. Skloňujte slovné spojenia:

	cursus longior	manus sinistra	cornū ācrius
Sg.			
N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			
Pl.			
N			
G			
D			
Ak			
V			
Ab			

4. Preložte vety:

- a) Cursus vitae hominis est incertus. d) Hostis ā mīlite Rōmānō vincētur.
- b) Exercitus noster numerum magnum hostium nōn timēbat. e) Multae manus industriē labōrant.
- c) Senātuī Rōmānō honor maximus tribuēbatur.

Pracovní list 3/3

Predmet: Latinský jazyk, 16. lekcia

Téma: IV. deklinácia

5. Preved'te výrazy do opačného čísla:

manuum

magistrātibus

corpus

vincentem

salūtā

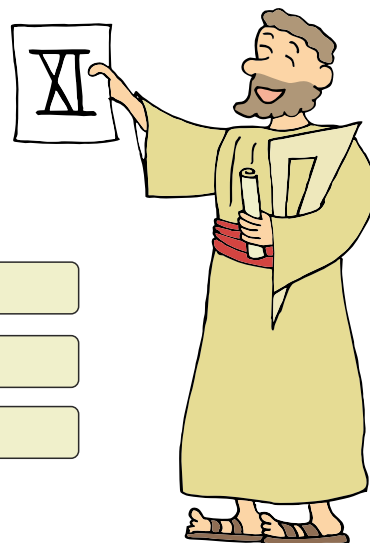
ūsūs

senātuī

cornū

tribue

Pracovný list 1/2

Predmet: Latinský jazyk, 17. lekcia

Téma: V. deklinácia

V. deklinácia

kmeň substantíva zakončený na **-e**

okrem substantíva **diēs, -ēī, m. (deň)**

všetky substantíva
5. deklinácie **feminína**

rēs, reī, f. - vec

spēs, speī, f. - nádej

speciēs, ēī, f. - druh

	Sg.	Pl.
N	diēs	diēs
G	diēī	diērum
D	diēī	diēbus
Ak	diem	diēs
V	diēs	diēs
Ab	diē	diēbus

1.

Určte gramatické kategórie nasledujúcich tvarov a tvary preložte. Zakrúžkujte tie, ktoré nie sú podstatné mená:

diērum			vincēmus		
reī			cornibus		
tribuī			manuī		
laudāns			vincēbātis		
parā			cornua		
speciē			speciēs		
suprēmū			corpus		
rēbus			ūsū		

2.

Skloňujte slovné spojenia:

	Sg.	
N	diēs brevior	rēs pūblica
G		
D		
Ak		
V		
Ab		
	Pl.	
N		
G		
D		
Ak		
V		
Ab		

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 17. lekcia

Téma: V. deklinácia

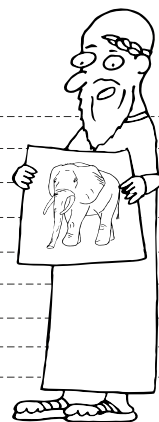
3. Výstižne preložte a vysvetlite nasledujúce spojenia:

a) In mediās rēs.

b) Carpe diem.

c) Bonā fidē.

d) Rērum nātūrālium doctor.

4. Doplňte slová v rámčeku do viet:

diēi

rēbus adversīs

rē pūblicā

spem

rērum

reī pūblicae

In multī sunt sine spē.

Salūs, suprēma lēx.

Post victoriam hostium magnam salūtis non habēbāmus.

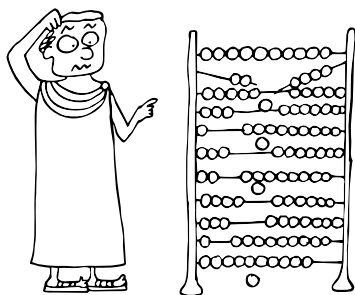
Rēs minima semper maximārum causa est.

Diēs similis est.

In liberā nunc vīvimus.

5. Preložte a tvorte z aktívnych konštrukcií pasívne a naopak:

a) Rēs pūblica ab hostibus nōn vincētur.

b) Magistrātūs rem pūblicam regunt.

c) Multae rēs liberīs ā parentibus mittuntur.

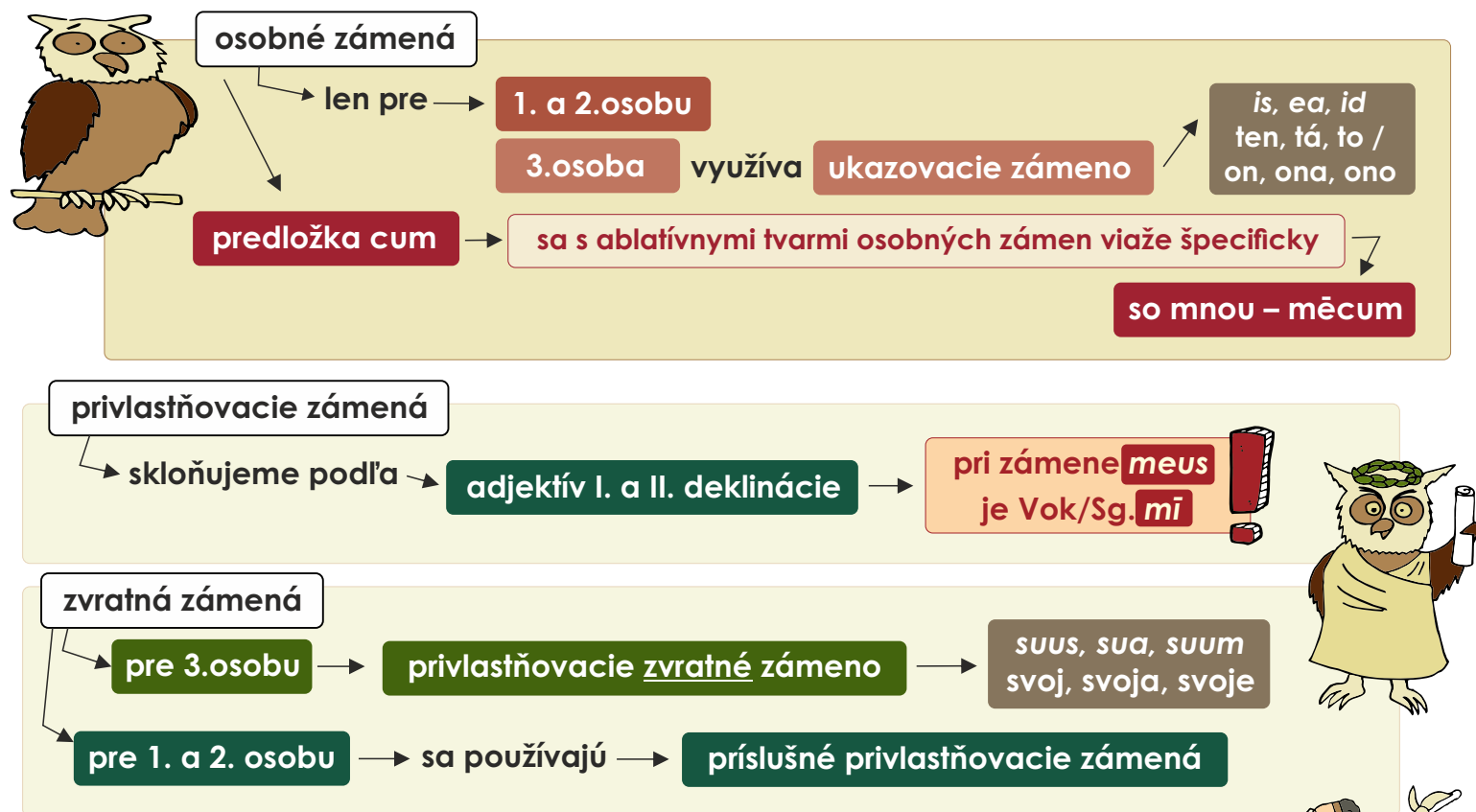
d) Mīlitēs Rōmānī diēs numerābant.

e) Diēs noctem vincit.

Pracovný list 1/1

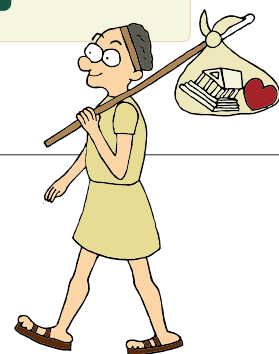
Predmet: Latinský jazyk, 18. lekcia

Téma: Osobné, prívlastňovacie a vzratné zámená

1. Doplňte v tabuľke chýbajúce zámenné tvary:

N	ego	N		N		N	
G		G		G		G	vestrī/vestrum
D		D	tibi	D		D	
Ak		Ak		Ak	nōs	Ak	
Ab		Ab		Ab		Ab	

**Omnia mea
mecum porto.**

2. Preložte vety:

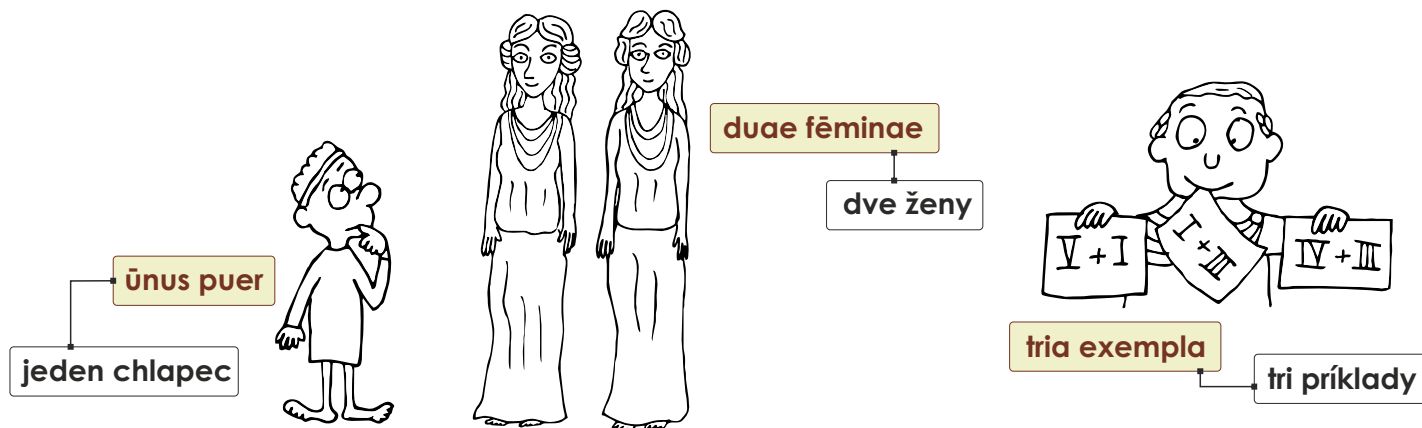
- In bellis hominēs sē suaque non semper servābant.
- Kto z vás je najšťastnejší?
- Servus nōn sibi, sed dominō laborābat.
- Múdry človek má svoje bohatstvo v sebe.
- Nōs numquam vincent.
- Práca ti prospeje.
- Liberī bonī parentibus suis crēdent.
- Ak občania neposlúchajú zákony, škodia sebe a svojej vlasti.

Pracovný list 1/2

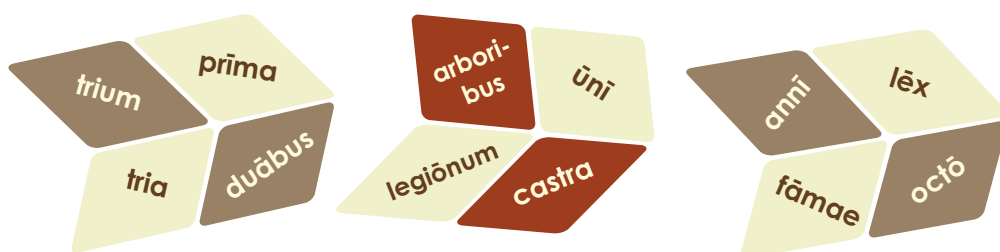
Predmet: Latinský jazyk, 19. lekcia

Téma: Číslovky (Numerālia)

Arabská číslica	Rímska číslica	Základná číslovka	Radová číslovka
1	I	ŭnus, ŭna, ŭnum	prĭmus, a, um
2	II	duo, duae, duo	secundus, a, um
3	III	trĕs, tria	tertius, a, um
4	IV	quattuor	quārtus, a, um
5	V	quĭnque	quĭntus, a, um
6	VI	sex	sextus, a, um
7	VII	septem	septimus, a, um
8	VIII	octō	octāvus, a, um
9	IX	novem	nōnus, a, um
10	X	decem	decimus, a, um
11	XI	ŭndecim	ŭndecimus, a, um
12	XII	duodecim	duodecimus, a, um
13	XIII	trĕdecim	tertius decimus, a, um
14	XIV	quattuordecim	quārtus decimus, a, um
15	XV	quĭndecim	quĭntus decimus, a, um
16	XVI	sĕdecim	sextus decimus, a, um
17	XVII	septemdecim	septimus decimus, a, um
18	XVIII	duodĕvĭgintĭ	duodĕvĭcĕsimus, a, um
19	XIX	ŭndĕvĭgintĭ	ŭndĕvĭcĕsimus, a, um
20	XX	vĭgintĭ	vĭcĕsimus, a, um

1. Vytvorte správne dvojice z nasledujúcich výrazov:

Pracovný list 2/2

Predmet: Latinský jazyk, 19. lekcia

Téma: Číslovky (Numerālia)

2. Nájdite ukryté číslovky:

- a) lēgēs duodecim tabulārum
- b) decemvirī scrībentēs
- c) iam primum omnium
- d) et breve ver spatīis (exēgit) quattuor annum
(Ovid., Metamorphoses I, 118)
- e) hōra ferē secunda

3. Vytvorte chýbajúce tvary od týchto výrazov:

N. sg.	G. sg.	D. sg.	N. pl.	G. pl.
-----	-----	-----		trium ducum
quīntum exemplar				
-----	-----	-----	duae sorōrēs	
secundus mēsis				
-----	-----	-----	decem legiōnēs	
ūna herba			-----	-----

4. Zamyslite sa, z ktorých latinských slov vznikli tieto slovenské výrazy:

kvarteto ■ oktogonálny ■ triumvir ■ septima

milénium ■ november ■ duálny ■ univerzita

